

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Onderwerp:	Verstrekken gemeentegarantie aan OMO voor geldlening bij de staat
Registratienummer:	1002192
Op voorstel B&W d.d.:	11 augustus 2020
Datum vergadering:	1 september 2020
Portefeuillehouder:	Helm Verhees
Rol gemeenteraad:	Kaderstellend

Voorstel in het kort

1. Een gemeentegarantie verstrekken van € 13,5 miljoen aan de staat, ter zekerheid voor nakoming van een lening die OMO met de staat aangaat voor de nieuwbouw van twee scholen voor voortgezet onderwijs in Deurne (het bedrag wordt vermeerderd met de tussen OMO en het Ministerie van Financiën overeen te komen rente en eventuele kosten die verband houden met deze lening);
2. de jaarlijkse doordecentralisatiebijdrage aan OMO m.i.v. 2021 structureel met € 20.000 verlagen en opnemen in het raadsoverzicht van deze vergadering.

Samenvatting

Ter financiering van de nieuwbouw van het Sprongcollege en Alfrinkcollege, is OMO voornemens een lening af te sluiten van € 13,5 miljoen bij de staat (schatkistbankieren). Om een lagere rente te kunnen vastleggen is een garantstelling vanuit de gemeente nodig. Door de lagere rentekosten wordt de jaarlijkse doordecentralisatiebijdrage die de gemeente aan OMO betaalt met ingang van 2021 structureel met € 20.000 verlaagd.

Bijlagen

1. Commissieadvies

AAN DE RAAD,

1. Inleiding

Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) heeft 34 scholen voor voortgezet onderwijs waarvan vier gevestigd in Deurne. De gemeente is betrokken bij de onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs en zodoende bij de huisvesting van de vier scholen van OMO in Deurne. Twee van de locaties hebben nieuwbouw nodig en OMO wil voor de financiering van de nieuwbouw van het Sprongcollege en het Alfrinkcollege een lening van € 13,5 miljoen bij de staat afsluiten (schatkistbankieren). Om een lagere rente te kunnen vastleggen is een garantstelling vanuit de gemeente nodig. Onderwijshuisvesting is een taak van de gemeente. Daarnaast kan door de lagere rentekosten de jaarlijkse doordecentralisatiebijdrage aan OMO met ingang van 2021 structureel met € 20.000 worden verlaagd. De doorcentralisatiebijdrage is de bijdrage die de gemeente jaarlijks betaalt aan OMO voor de onderwijshuisvesting. Verlaging van deze bijdrage betekent een lastenverlaging voor de gemeente. Voor een garantstelling is de goedkeuring van de gemeenteraad nodig.

2. Voorstel

1. Een gemeentegarantie verstrekken van € 13,5 miljoen aan de staat, ter zekerheid voor nakoming van een lening die OMO met de staat aangaat voor de nieuwbouw van twee scholen voor voortgezet onderwijs in Deurne (het bedrag wordt vermeerderd met de tussen OMO en het Ministerie van Financiën overeen te komen rente en eventuele kosten die verband houden met deze lening);
2. de jaarlijkse doordecentralisatiebijdrage aan OMO m.i.v. 2021 structureel met € 20.000 verlagen en opnemen in het raadsoverzicht van deze vergadering.

3. Beoogd effect

Met dit voorstel wordt nieuwbouw van twee scholen voor het voortgezet onderwijs mogelijk gemaakt, tegen lagere financieringskosten voor OMO.

4. Argumenten

- 1.1 *Het afgeven van een gemeentegarantie is een bevoegdheid van de gemeenteraad.*
Het Treasurystatuut 2016 van de gemeente vermeldt dat de gemeente Deurne niet garant gaat staan voor geldleningen. Hierop zijn de volgende twee uitzonderingen. Het afgeven van een gemeentegarantie moet de publieke taak dienen en de gemeenteraad moet alsnog hiermee akkoord gaan.
- 1.2 *De gemeentegarantie dient de publieke taak.*
Onderwijshuisvesting is een publieke taak van de gemeenten.

1.3 Lagere financieringslasten voor OMO.

Ter financiering van de bouw is OMO voornemens een lening af te sluiten bij de staat. Als de gemeente garant staat voor deze lening, dan kan OMO tegen een lagere rente lenen. Een lagere rente op een lening, heeft positieve gevolgen op de jaarlijkse financieringslasten en investeringsruimte. Momenteel is voor onderwijsinstellingen een financiering bij de staat ("schatkistbankieren") financieel het meest aantrekkelijk. De rente op deze leningen ligt ongeveer 0,75 – 1% lager dan bij een reguliere bank. Een voorwaarde die gesteld wordt voor deze lening en dus lagere rente is dat de gemeente garant staat voor de lening.

2.1 Jaarlijkse verlaging met € 20.000 van de doorcentralisatiebijdrage aan OMO.

Als de gemeente Deurne garant staat voor de lening, heeft OMO lagere financieringslasten. Hierdoor kan de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage in de huisvestingskosten structureel met € 20.000 verlaagd worden.

5. Kanttekeningen

1.1 Garant staan voor een geldlening € 13,5 miljoen betekent een risico.

Op het moment dat OMO niet meer in staat is om de geldlening af te lossen zal de staat een beroep doen op de gemeente Deurne. De gemeente zal dan het openstaand bedrag moeten betalen. Het risico zal door aflossing van de geldlening in de loop van tijd afnemen.

Dit risico wordt beperkt door:

- De gemeentelijke jaarlijkse bijdrage in de huisvestingskosten is juist bedoeld om de lening af te lossen. OMO is daardoor verzekerd van inkomsten om de lening terug te betalen.
- De gemeente Deurne heeft het eerste recht van koop op de schoolgebouwen afgedwongen voor het geval de garantstelling wordt aangesproken of OMO wenst te verkopen. Ook dat geeft OMO de middelen de lening af te lossen. Bovendien geschiedt betaling van de koopsom onder verrekening van hetgeen de gemeente op grond van de door haar ten behoeve van OMO verstrekte garantie aan de Staat heeft betaald.
- OMO heeft een gezonde financiële positie. Kijkend naar de balans van OMO per 31-12-2019 dan is de totale balanswaarde € 550 miljoen, liquide middelen zijn € 206 miljoen en het solvabiliteit ratio is 26,6 %, wat goed is.
- Tot op heden zijn er nooit gemeentelijke garantstellingen ingeroepen voor door OMO aangegane leningen.

6. Financiën

Garantstellingen

Dat een gemeente garantstaat voor een geldlening is niet ongebruikelijk. Om de risico's te beperken heeft de gemeente Deurne in het Treasurystatuut 2016 aangegeven dat zij niet garant of borg wil staan voor onder andere geldleningen. Maar als de garantstellingen de publieke taak dient (is een wettelijk vereiste) en de gemeenteraad wil dit zelf, dan kan de gemeenteraad door een raadsbesluit hiervan afwijken.

Gemeenten zijn jaarlijks verplicht, volgens de landelijke financiële regels en wetgeving (Besluit Begroting & verantwoording), om een overzicht van borg- en garantstellingen als onderdeel van de balans te publiceren in de jaarrekening. Garantstellingen zijn dus

niet vreemd. Ook niet voor scholen. Bijvoorbeeld de gemeenten Helmond en Sint-Michielgestel staan al garant voor schatkistgeldleningen die door OMO zijn aangegaan.

Risico

Zoals aangegeven kleeft aan garant staan een risico dat de geldnemer niet meer in staat is om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Mocht dit zich voordoen dan is de geldlening voor op dat moment openstaand bedrag opvorderbaar bij de gemeente. Volgens de voorwaarden die de Staat stelt, zou de Staat bij wanbetaling na enige tijd zelfs de gehele lening kunnen opeisen. Maar het risico dat de lening niet zal worden terugbetaald is zeer klein en vooral een theoretisch risico. Zie hiervoor ook de toelichting bij de kanttekening. Daarnaast is OMO een semioverheidsorganisatie die niet snel failliet zal gaan. Bovendien zal OMO de gemeente steeds volledig informeren over de stand van zaken m.b.t. de geldlening en over alle feiten die in verband daarmee voor de gemeente relevant (kunnen) zijn. Indien de gemeente dat wenst geschiedt voorgaande onder overlegging van relevante documenten, bewijsmiddelen en dergelijke. Hierdoor kan steeds een vinger aan de pols worden gehouden.

7. Juridische aspecten

Op de voorwaarden van de garantstelling en geldleningsovereenkomst kan de gemeente naar verwachting géén tot weinig invloed uitoefenen. De Staat houdt vast aan haar eigen voorwaarden. Wel is de tussen de gemeente en OMO tot stand gekomen doordecentralisatie-overeenkomst in samenspraak tussen OMO en de gemeente tot stand gekomen en zijn daarin juridische risico's zoveel mogelijk afgedicht. Zo is er bijvoorbeeld een eerste recht van koop vastgelegd voor het geval OMO wenst te verkopen of voor het geval de garantstelling door de staat wordt ingeroepen. Ook kan de gemeente in dat geval de koopsom verrekenen met bedragen die zij op dat moment aan de Staat heeft voldaan wegens de garantstelling, of bedragen die zij anderszins van OMO tegoed heeft. Dit biedt financieel zekerheid en biedt de zekerheid dat de gemeente de schoolgebouwen in eigendom kan verkrijgen.

Daarnaast is OMO verplicht de gemeente op de hoogte te houden m.b.t. de aanwending van de middelen die de gemeente ter beschikking stelt, waarbij OMO verplicht is de huisvestingsbijdrage als eerst voor aflossing van de lening aan te wenden. Ook zal OMO de gemeente steeds volledig informeren over de stand van zaken m.b.t. de geldlening en over alle feiten die in verband daarmee voor de gemeente relevant (kunnen) zijn. Als de gemeente dat wenst geschiedt voorgaande onder overlegging van relevante documenten, bewijsmiddelen en dergelijke. Ook zal OMO de gemeente onmiddellijk informeren wanneer zij in verzuim is met haar betalingsverplichting uit hoofde van de geldlening of een dergelijk verzuim verwacht.

Mocht de garantstelling op enig moment worden ingeroepen, dan ontstaat een regresvordering voor de gemeente naar OMO. Dat wil zeggen dat de gemeente betalingen die zij op grond van de garantstelling aan de Staat verricht, weer op OMO kan verhalen. Daarbij kan de gemeente o.a. dit bedrag verrekenen met bedragen die zij zelf nog aan OMO dient te voldoen. Ook kan de gemeente dit bedrag verrekenen met de koopsom voor de schoolgebouwen, mocht de gemeente die wensen te kopen.

8. Communicatie

DE RAAD DER GEMEENTE DEURNE

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 augustus 2020, nr.30;
gehoord de commissie Omgeving van 1 september 2020;

BESLUIT

1. Een gemeentegarantie verstrekken van € 13,5 miljoen aan de staat, ter zekerheid voor nakoming van een lening die OMO met de staat aangaat voor de nieuwbouw van twee scholen voor voortgezet onderwijs in Deurne (het bedrag wordt vermeerderd met de tussen OMO en het Ministerie van Financiën overeen te komen rente en eventuele kosten die verband houden met deze lening);
2. de jaarlijkse doordecentralisatiebijdrage aan OMO m.i.v. 2021 structureel met € 20.000 verlagen en opnemen in het raadsoverzicht van deze vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 15 september 2020.

De griffier,

De voorzitter,

(R.J.C.M. Rutten)

(H.J. Mak)